

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/176/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119014575
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Antala
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3119014575.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tótha a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci proti obvineným 1/ U. A., nar. XX.XX.XXXX, 2/ A. J., nar. XX.XX.XXXX a 3/ R. Y., nar. XX.XX.XXXX, pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zákona účinného do 31.07.2019 spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20.11.2020 o sťažnostiach prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín a poškodeného C. V., ktoré podali proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 25.11.2019, sp. zn. 8T/37/2019 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. napadnuté uznesenie sa z r u š u j e a okresnému súdu sa u k l a d á , aby vo veci znovu konal a rozhodol.

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. b) Tr. por. sťažnosť poškodeného C. V. z a m i e t a, pretože bola podaná neoprávnenou osobou.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 28.05.2019 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín na Okresný súd Trenčín obžalobu pod sp.zn. 2Pv 235/18/3309-51 na obvinených 1/ U. A., 2/ A. J. a 3/ R. Y. pre skutok právne posúdený ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zákona účinného do 31.07.2019 spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode dňa 24.09.2017 v noci v presne nezistenom čase, približne však v čase o 23.45 hod. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby v Ilave, na II. sektore, v priestore cely č. 9, vzali veci zo skrinky odsúdeného C. V. tým spôsobom, že po tom ako odsúdený C. V. zaspal, vzal v tom čase odsúdený R. Y. jeho skrinku s osobnými vecami na toaletu, kde po násilnom vyhnutí pravého horného okraja uzamknutých dverí skrinky z nej postupne začal vyberať potraviny a veci osobnej potreby a spolu s odsúdeným U. A. a A. J. ich nosili a postupne ukladali na stôl v cele, kde si ich rozdelili medzi sebou, čím vznikla poškodenému C. V. škoda vo výške 176,72 Eur. Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 25.11.2019, sp. zn. 8T/37/2019, podľa § 241 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 215 ods. 1 písm. d) Tr. poriadku a § 9 ods. 1 písm. g) Tr. poriadku zastavil trestné stíhanie vedené proti obvineným 1/ U. A., nar. XX.XX.XXXX, 2/ A. J., nar. XX.XX.XXXX a 3/ R. Y., nar. XX.XX.XXXX, pre skutok uvedený v obžalobe a právne posúdený ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zákona účinného do 31.07.2019 spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, pretože trestné stíhanie je neprípustné, nakoľko tak ustanovuje medzinárodná zmluva. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že preštudovaním príslušného spisového materiálu zistil, že obvineným U. A., A. J. a R. Y. boli na základe rozhodnutia uložené disciplinárne tresty podľa § 52 ods. 3 písm. f) zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody - celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu a to A. A. na dobu 7 dní a A. J. a R. Y. na dobu 10 dní, nakoľko porušili povinnosti uložené zákonom o výkone trestu a ústavným poriadkom podľa § 39 písm. a) zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody, na skutkovom základe, že dňa 24.09.2017 o 23.45 hod. v priestore cely č. 9 II. sektor po večierke spoločne s inými odsúdenými odcudzili veci zo skrinky odsúdeného C. V..

Zo spisového materiálu (č.l. 27, 29, 31) vyplynulo, že obvinení si predmetné disciplinárne tresty vykonali. Porovnaním skutku uvedeného v obžalobe a skutku, za ktorý boli obvinení disciplinárne potrestaní na základe vyššie uvedeného rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu ÚVTOS a ÚVV Ilava, okresný súd dospel k záveru, že sa jedná o totožné skutky.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd zastavil trestné stíhanie obvinených podľa § 241 ods. 1 písm. c) Tr. por., § 215 ods. 1 písm. d) a § 9 ods. 1 písm. g) Tr. poriadku s poukazom na zásadu "ne bis in idem", teda právo nebyť súdený alebo potrestaný dvakrát za ten istý skutok, vyplývajúcu i z čl. 50 ods. 5 Ústavy SR, z čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, z čl. 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 ods. 7 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ktorými je Slovenská republika viazaná a taktiež vyjadrenú i v ustanovení § 9 ods. 1 písm. g) Tr. poriadku, v ktorom je vyslovene upravený ako špecifický dôvod neprípustnosti trestného stíhania to, že jeho vedenie vylučuje vyhlásená medzinárodná zmluva. Poukázal i na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Tdo/18/2011 a 4Tdo/3/2011, zaoberajúcich sa uvedenou zásadou.

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože ho v zákonnej lehote napadol sťažnosťou okresný prokurátor. V písomnom odôvodnení sťažnosti uviedol, že s názorom prvostupňového súdu nesúhlasí. Poukázal na ustanovenie § 52 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody, podľa ktorého uložením disciplinárneho trestu nie je vylúčené trestné stíhanie odsúdeného, ak konanie odsúdeného napĺňa aj znaky skutkovej podstaty trestného činu. V predmetnej veci konanie obvinených napĺňa znaky trestného činu, preto uznesenie okresného súdu je v rozpore s citovanou právnou úpravou. Vzhľadom k uvedenému navrhol, aby krajský súd podľa § 194 ods.1 písm. b) Tr.por. zrušil napadnuté uznesenie a okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Sťažnosť proti uzneseniu podal i poškodený C. V.. Rovnako poukázal na ustanovenie § 52 ods.4 zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody. Podľa jeho názoru okresný súd svojim kontroverzným rozhodnutím porušil jeho práva. V ďalšej časti poukázal na okolnosti, za akých bol skutok spáchaný, pričom mu bola spôsobená škoda na odcudzených veciach, pričom namietal vyčíslenie spôsobenej škody, ktoré nepovažuje za správne. Záverom vyslovil názor, že okresný súd ako i ústav na výkon väzby svojim postupom sa dopustili trestného činu marenia spravodlivosti.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná a napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Krajský súd preskúmajúc argumentáciu okresného súdu, ktorá ho viedla k zastaveniu trestného stíhania zistil, že táto nie je správna. Je potrebné uviesť, že problematika rozhodnutia v súvislosti s neprípustnosťou trestného stíhania v podobných veciach s poukazom na čl. 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je jednoduchá a je potrebné posudzovať dôsledne viaceré aspekty.

K argumentu okresného súdu o potrebe aplikácie zásady „ne bis in idem“ s poukazom na čl. 4 protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd krajský súd uvádza, že na zisťovanie trestnoprávneho charakteru zbiehajúcich sa konaní (v tomto prípade disciplinárne konanie vo výkone trestu a aktuálne vedené trestné konanie) je potrebné v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (a následne aj ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky) aplikovať tzv. „engelovské kritériá“ (Engel a ďalší proti Holandsku - č. 5100/71 z 8. júna 1976). Prvým kritériom je právna kvalifikácia porušenia vo vnútroštátnom práve, druhým je samotná povaha deliktu a tretím povaha a stupeň prístnosti sankcie, ktorá hrozí dotknutej osobe.

Uvedené kritériá majú alternatívnu povahu a na aplikovanie článku 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru sa vyžaduje naplnenie aspoň jedného kritéria. Testovanie jednotlivých kritérií - sa vykonáva zostupne od prvého k tretiemu, pričom postačuje splnenie aspoň jedného z nich na to, aby predmetné konanie mohlo byť označené za trestnoprávne v zmysle dohovoru. V prípade, ak delikt nie je podľa vnútroštátneho práva trestným činom, posudzujú sa ostatné dve kritériá. Povaha deliktu posudzovaná z hľadiska chráneného záujmu (všeobecný záujem alebo partikulárny záujem) sa skúma z hľadiska, či daný právny predpis je adresovaný všetkým osobám (trestná povaha) alebo určitej špecifickej skupine subjektov, ktoré majú osobitné postavenie (napr. sudcovia, lekári, vojaci a pod.). Vo vzťahu k tretiemu kritériu sa pozornosť zameriava na druh a stupeň závažnosti (tvrdosti) sankcie, ktorá hrozí dotknutej osobe. Ak alternatívne testovanie druhého a tretieho kritéria neprináša jednoznačnú odpoveď, ktorá by vyvracala alebo potvrdzovala trestnoprávny charakter predmetného konania, je možné použiť tzv. kumulatívny prístup.

Z právnej úpravy disciplinárneho konania voči odsúdeným je zrejmé, že toto nepatrí do sféry trestného práva (právna úprava disciplinárneho konania voči obvineným a odsúdeným nie je v slovenskom

právnom poriadku súčasťou trestného práva a konanie o disciplinárnom delikte nie je trestným konaním) a vzťahuje sa na určitú špecifickú skupinu subjektov - odsúdení (predmetná právna norma nie je adresovaná všetkým, ale výlučne vybranej skupine osôb a je partikulárneho charakteru), teda nespĺňa prvé dve tzv. engelovské kritériá.

Rozhodujúcim sa tak stáva tretie kritérium - závažnosť a tvrdosť sankcie. Rozhodujúce je, aká sankcia v danom konaní podľa zákona hrozí, nie aká v skutočnosti bola uložená. V tomto smere krajský súd poukazuje na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, kde tento rozhodoval o trestnoprávnom charaktere disciplinárnych konaní týkajúcich sa práve osôb vo výkone väzby a výkone trestu (Campbell a Fell proti Spojenému kráľovstvu (č. 7819/77 z 28. júna 1984), Mc Feeley proti Spojenému kráľovstvu (č. 8317/78 z 15. mája 1980), Štitić proti Chorvátsku (č. 29660/03 z 8. novembra 2007), Payet proti Francúzsku (č. 19606/08 z 20. januára 2011), ako aj A. a B. proti Nórsku (č. 24130/1129758/11 z 15. novembra 2016).

Podľa ustanovenia § 52 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov za disciplinárne previnenie možno odsúdenému uložiť tieto disciplinárne tresty: a) pokarhanie, b) zákaz telefonického volania až na dobu troch mesiacov, c) zákaz najviac dvoch nákupov potravín, vecí osobnej potreby a iných vecí okrem základných a ďalších potrieb osobnej hygieny a základných potrieb na korešpondenciu, d) zákaz používania vlastného televízneho prijímača alebo rádioprijímača až na dva mesiace, e) umiestnenie do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase až na dobu 20 dní, f) celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu až na dobu 14 dní, g) umiestnenie do samoväzby až na dobu 14 dní, h) prepadnutie vecí. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že následkom disciplinárnej sankcie je určitá zmena režimu v rámci výkonu trestu odňatia slobody. Disciplinárna sankcia teda nemá za následok také široké obmedzenie práv, ako so sebou prináša trest odňatia slobody. Závažnosť a citeľnosť odňatia slobody (ktoré má trestnoprávny charakter) je podstatne väčšia ako zásah do práv, ktorý je spojený len so zmenou režimu následkom uloženia disciplinárnej sankcie. V prípade odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ktorému bol právoplatne uložený disciplinárny trest je tiež podstatným posúdenie, či to môže mať vplyv na celkovú dĺžku trestu odňatia slobody, napr. z hľadiska zhoršenia jeho hodnotenia, čím by bola znížená šanca takéhoto odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu tohto trestu. Tento vplyv však nie je priamy, pretože podľa § 64 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov, hodnotenie správania odsúdeného na základe udelených disciplinárnych trestov a disciplinárnych odmien je len jedným z aspektov posudzovania plnenia podmienok podmieneného prepustenia, keďže hodnotenie zohľadňuje aj aktivitu odsúdeného, plnenie programu zaobchádzania, ako aj resocializačnú prognózu podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania.

Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že právoplatné uloženie disciplinárneho trestu v zmysle zákona o výkone trestu odňatia slobody fyzickej osobe, ktorá v čase spáchania deliktu a právoplatného uloženia disciplinárneho trestu bola vo výkone trestu odňatia slobody, nepredstavuje sankciu, ktorá by dosahovala závažnosť (tvrdosť sankcie) v zmysle tzv. tretieho engelovského kritéria a na takto uložený disciplinárny trest sa nevzťahuje ochrana podľa článku 4 ods.1 Protokolu č. 7 k Dohovoru (zásada ne bis in idem) a teda právoplatné uloženie disciplinárneho trestu nevyučuje vedenie trestného stíhania pre totožný skutok takejto osoby, čo je v súlade aj s ustanovením § 52 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého uloženie disciplinárneho trestu nie je vylúčené trestné stíhanie odsúdeného, ak konanie odsúdeného napĺňa aj znaky skutkovej podstaty trestného činu.

Z uvedených dôvodov preto krajský súd z podnetu sťažnosti prokurátora rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Pokiaľ ide o sťažnosť poškodeného, túto krajský súd musel zamietnuť ako osobou, ktorá nie je oprávnená podať sťažnosť proti uzneseniu, ktorým bolo trestné stíhanie podmienenčne zastavené postupom podľa § 241 <aspi://module='ASPI'&link='301/2005%20Z.z.%2523241'&ucin-k-dni='30.12.9999'> ods. 1 písm. c) Tr. por., nakoľko v zmysle § 241 ods. 4 Tr. por. <aspi://module='ASPI'&link='301/2005%20Z.z.%2523241'&ucin-k-dni='30.12.9999'> proti rozhodnutiu uvedenému v odseku 1 písm. a) až h) § 241 môže prokurátor a obvinený podať sťažnosť, ktorá má, ak nejde o prerušenie trestného stíhania, odkladný účinok.

Poškodený svoje námietky vo vzťahu ku škode, ktorá mu vznikla bude môcť uplatniť v ďalšom konaní.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.